

Kulgmine liblikatega

Milvi Martina Piir „Liblikad janus“

Fantaasia, 2009

„Liblikad tunglesid, trügisid, ronisid üksteise otsa, tõusid lendu ja kukkusid tagasi iseendist kobrutavasse valgesse pitsivahtu. Mitmed said hukka ning nende liikumatud kehakesed, tolm tiibadelt puhitud, katsid liivast jalgteed. Ükski neist ei tundnud õnne valemit ega lahenduskäike.“

Õnne valemit ega lahenduskäike ei tundnud ka teose 14 läbivat tegelast, kellele kirjanik pole andnud tavalisi inimeste nimesid, vaid on nimetanud neid nende välimuse või positsiooni põhjal. Töötu Noormees, Literaat, Viimane Kamassitar, Hõimupealik ja teised kümme elasid pealtnäha erinevaid elusid enda isiklike unistuste ja hirmudega, kuid kõigil neil oli midagi puudu. Midagi, mis muudaks nende rutiinse või pooliku elu elamisväärses. Mõned neist otsisid seda nagu liblikad kuumal suvepäeval maapinnalt niiskust, mõned aga üritasid iseendale valetada, et kõik on hästi. Teos vaatlebki nende püüdlusi, erinevate tegelaste eluteede ristumisi, õnnestumisi ning läbikukkumisi.

Kuna tegelasi on palju, siis nende elud on vaatluse all vaheldumisi. Enamasti on teostes, kus tegelasi on palju, üleminekud silmatorkavad ja kohmakad. Antud raamatus on autor aga suutnud liblikaliku kergusega liikuda ühe tegelase elust teise, jättes sealjuures lugejale kõik arusaadavaks. Näiteks äratas mööda sõitva kiirabiauto huilgamine Literaadi mõtisklustest, autos aga lamas viga saanud Suur Hiko, kelle tegemisi raamat järgmisena vaatlema hakkas. Või näiteks vaatas Blondeeritud Naine väikese poisikese lindude jälgimist ja järgmisel hetkel loendas linde padjapüüri Tõmmu Plikatirts.

Kogu sündmustik *voolas kui ojake üle kivise jõepõhja*. Tegevust justkui oli, aga kõik kulges ühtlaselt nagu liblikate õrnad tiivalöögid ja seest õõnsaks muutvat põnevust see ei pakkunud. Mingil imelikul kombel ma aga ei suutnud raamatut käest panna, tahtsin teada, mis lõpuks juhtub ja mis nendest inimestest saab. Võib-olla oli selle põhjuseks teostes harva esinev reaalsus. Kirjanik polnud välja mõelnud ulmelisi olukordi, vaid oli proovinud edasi anda erinevate inimeste reaalset igapäevaelu väikeste mure- ja rõõmukillukestega.

Rohkem aga kui teose reaalsus lummas mind keelekasutus ja köitsid rohkete detailidega kirjeldused. Väliselt tavalisi ja ebahuvitavaid esemeid või ümbrusi oli autor kirjeldanud ebatavaliselt täpselt. Muld nägi näiteks välja kui *lahinguväli pärast rüütlivägede heitlust, täis*

musti läikivaid pea- ja rindmikukaitsmeid ning seedimatuid tiibu. Majaseina ääres õitsesid imetabased valkjad õied, millel olid sinakate soontega õrnad kroonlehed nagu metshaldja silmavalged. Kirjeldustes kasutas kirjanik palju kujundlikkust, ometi oli kõik arusaadav ning sõnad maalisisid silme ette pildi inimesest, õhustikust või ümbrusest.

Peamine tegevus toimus ühest linnakesest läbi voolava jõe kaldaäärses pargis ning selle lähiumbruses. Parki ümbritsesid kitsad tänavad elumajadega, kus elasid mitmed teose tegelased. Osa sündmusi leidis aga aset vanalinna juugendvillas, haiglas ja ka klubis. Kuigi ma ei tea, kas selline linn ka realselt eksisteerib, suutis autor minu silme ette manada keskmise suurusega rahuliku ja looduslähedaste sopikestega linna, kus oleks mõnus õdusal õhtupoolikul pargis raamatut lugeda ning möödakäijates ära tunda teose tegelasi.

Loo tegi minu jaoks huvitavaks ja omapäraseks liblikate kasutamine sümbolitena nii pealkirjas kui kogu raamatus. Neid leidis tegelaste kasutatavatel asjadel: *puudutanud korraks hellitava käega väikest surnupealuuga liblikakujutist kiirusemõõdiku keskel, nad olid liigina mõnele tegelasele olulised: Papsi tõelisteks lemmikuteks, kellele ta mõtles alatise kirgliku õrnusega, olid liblikad* või kirjeldas autor neid mõne olulise hetke ajal taustal lendlemas: *aknaklaasil, vastu kättesaamatut avarust, peksles suur mustpruun liblikas*. Pealkirjas sümboliseerisid liblikad inimesi, raamatu tegelasi, kellel puudus elust miski nagu janustel liblikatel vesi. Inimesed püüdisid enda eesmärgi poole, lenneldes ning ekseldes kui liblikad.

Kogu teos oli minu jaoks ühtne tervik alates kaanepildist ja pealkirjast, lõpetades tegelaste siseeluga. Kaanel olev kivikeste mosaiik sümboliseerib erinevaid isiksusi, kes kõik proovivad maailma sobituda ja endale kohta leida. Alati see ei õnnestu ja nende paik jääb tühjaks. Sama mõtte saatis ka teost: iga tegelane otsis oma kohta ja proovis leida kõrvale kedagi, kes toetaks ning vajadusel kinni hoiaks. Mõnel see õnnestus, ja paremini, kui loodetud, mõni jäi aga sootuks üksi ja lahkus elust.

Ma väga nautisin selle raamatu lugemist. Püüdsin lasta lahti esialgsest ootusest põnevate sündmuste ees ning lihtsalt kulgeda teose tegelaste ja õhustikuga. Selliselt toimides hoomasin mõtet ning lasin kujutelmadel peas vabalt liblikatena lennelda. Autori sõnad mõjusid pintslina, mis moodustas mu pähe detailse pildi kõikidest tegelastest ja paikadest. Minu jaoks on käesolev raamat ideaalne öökapiraamat, mis laseb hiljem rahus uinuda, kuid jääb siiski mitmeks päevaks kusagile tagumisse ajusoppi kumama.

Merilyn Elge

Rapla Ühisgümnaasium

10h

Juhendaja: Ülle Mäekivi

Ulakass 2014